

[Erik Eriksen.]

den højtærede statsminister, var han af den opfattelse, at bedringen skyldtes omsforliget og i særdeleshed den såkaldte LO-plan. Jeg vil ingeniende bestride, at begge dele har haft deres betydning, men jeg kan nu ikke se — det kan jeg sige i fortsættelse af det, det ærede medlem hr. K. B. Andersen var inde på — at regeringen var blevet mindre ved at indrømme, at det i høj grad er forhold uden for regeringens indflydelse, der har skabt størstedelen af fremgangen. Jeg tænker her for det første på det initiativ, som dansk erhvervsliv har udvist. De store investeringer er nu begyndt at give sig udslag, produktionen er rationaliseret, nye maskiner og ny teknik er taget i anvendelse, konkurrenceevnen er forbedret; det vil med andre ord sige, at erhvervslivet har disponeret rigtigt og klogt, og det gør ikke indsatsen mindre, at det er sket på trods af den stadige usikkerhed omkring de fremtidige markedsforhold. For det andet tænker jeg på de væsentligt ændrede internationale konjunkturer. For et års tid siden var der tydelige tegn til afmatning af konjunkturerne i flere af vore vigtigste aftagerlande, først og fremmest England og USA. Siden da er der indtruffet et mærkbart opsving i disse to lande, og i flere fællesmarkedslande er der sket betydelige omkostningsstigninger. Sammenlagt har denne udvikling dels fremmet efterspørgslen, dels svækket konkurrenceevnen de pågældende steder, og det har naturligvis gjort det lettere for dansk produktion at finde afsætning på udenlandske markeder og at konkurrere med fremmede varer på det danske marked.

Se, omsforliget blev indgået af de to regeringspartier og de to store oppositionspartier. Dette forlig havde i højere grad et konstruktivt sigte end andre af de senere års kriselovgivninger. Det var således tanken at flytte en væsentlig del af beskatningen fra indtjeningen over på forbruget. Herved ville på samme tid interessen for at øge indkomst og opsparing blive fremmet. Samtidig blev der på grundlag af regeringens eget skøn lagt loft over statsudgifterne i den resterende del af finansåret. Den private opsparing skulle direkte tilgodeses, og adskilligt andet og mere kunne nævnes.

Jeg tror, at vi i dag i flere henseender havde været bedre stillet, hvis dette så-

kaldte omsforligs linje var fastholdt og videreført, og jeg er ganske sikker på, at regeringens høje chef nok ved nærmere eftertanke vil give mig ret heri; men kendsgerningen er desværre, at regeringen i sin administration af forliget klart afveg fra forhandlingsresultatet. Jeg behøver kun at nævne, hvorledes statsudgifterne oversteg det loft, regeringen selv havde lagt; byggeriet blev udvidet og ikke indskrænket. Som følge af disse forhold fik forliget heller ikke de forudsatte sanerende virkninger, og dette gav så regeringen påskud til at neutralisere den aftalte skattelettelse gennem en ny tvangsopsparing, som regeringen nu for øvrigt manipulerer med på en måde, så man har lov til at sige, at skatteyderne ikke længere kan nøjes med at gribe til tegnebogen, men også kommer til at tage sig til hovedet.

Jeg vil ikke lægge skjul på, at det har været en stor skuffelse for mig, at regeringen ikke evnede eller ikke ønskede at overholde den aftale, jeg her har nævnt. Det har for mig — og jeg ved også for mange andre — rejst tvivl om, hvorvidt vi virkelig kan nære tillid til regeringen. Vi har aldrig hørt et ord til undskyldning for det, der er sket, og i åbningstalen er det vist kun den indviede, der i et kompliceret afsnit kan finde regeringens godt indpakkede dårlige samvittighed.

Regeringen giver jo udtryk for megen stolthed over den såkaldte helhedsløsning. Jeg er enig i, at det var lykkeligt, at landet ikke blev kastet ud i en storkonflikt; men jeg kan ikke se rettere, end at regeringen havde mere grund til at være stolt, hvis dens politik havde gjort det muligt for arbejdsmarkedets parter selv at finde hinanden inden for det økonomisk muliges rammer.

Det er netop her, vi møder regeringens undladelsessynder. Regeringen tilkendegav ikke sin egen linje. Den lod stå til, og først da det var for sent, vågnede regeringen op. Jeg skal ikke gå i detaljer. Hvad jeg var og er imod er, at en regering må ty til den slags løsninger, fordi den undlod i tide at forberede sig på, hvad alle vidste ville komme. Vi kan lige så godt med det samme gøre os helt klart, at den såkaldte helhedsløsning var af en sådan art, at den af mange grunde ikke tåler nogen gentagelse.

Det er vel for øvrigt naturligt at benytte